

KAPARI TARIMI (GEBEREOTU)

Yurdumuzda Akdeniz ikliminin hakim olduğu Batı Anadolu illeri başta olmak üzere, Orta Anadolu'da Tokat ve civarında, Dođu Karadeniz ve Güneydođu illerinde doğal olarak yetişen GEBEREOTU (*Capparis sp*);çalımsı yapıda dik ve yatık olarak büyüyen dikenli bir bitkidir.Fosfor,potasyum ve kalsiyumca zengin kalkerli ve killi toprakları seven ve güneşten hoşlanan bir bitki olması nedeniyle, güneye bakan yamaçlarda kendiliğinden yetişir ve iyi gelişir. Capparaceae familyasından olan gebereotunun *Capparis spinosa* ve *C. Ovata* olmak üzere iki türü mevcuttur.

KAPARİNİN YETİŞTİRİLMESİ:

Doğada kendiliğinden yetişmekte olan kaparinin üretimi genellikle tohumla olmaktadır. Kapari yetiştiriciliği mutlaka tohumla üretilen fidelerle yapılmalıdır. Doğadan sökülerek yapılan yetiştiricilik başarılı olmadığı gibi doğanın dengesini de bozmaktadır.

Tohumlar, ağustos ve eylül aylarında karpuzcuk şeklinde olan meyvelerden elde edilir. Karpuzcukların içindeki mercimekten küçük olgun kahverengi tohumlar, suyla yıkanıp güneşte kurutulur.(Yapılan bir araştırmada anaçlıklarda toplanan tohumların bindane ağırlığı 9.20 g.olarak bulunmuştur.)Daha sonra ekilir.

Fidelik, topraktan 10-15 cm yüksekte düz hazırlanacağı gibi, 15-20 cm mesafeli ve 10 cm derinlikte karıklar açılarak da hazırlanabilir. Karık şeklinde hazırlanan fidelikte tohumlar karık sırtına ekilir ve su karık içine verilir.Yabancı ot ve mantari hastalıklardan korunmak için fidelik harcı fümige edilmelidir.1 m² fideliğe 6-9 g. Tohum ekiminden sonra fidelik düzenli olarak süzgeçle sulanmalı ve üzeri gerektiğinde plastik örtü ile örtülmelidir.Tohumlar normal şartlarda 25-30 günde çimlenir.Çıkıştan sonra yaz boyunca ot alımı, sulama ve ilaçlama düzenli olarak yapılmalıdır.

Fideler, sürgünleri kuruduktan sonra toprak seviyesinden Kasım-Aralık ayı içinde kesilip,kalan kısmın üzeri toprakla örtülmelidir.

FİDAN DİKİMİ:

Ocak-Şubat aylarında fidelikten sökülen fideler, sonbaharda derin sürüm yapılan arazilere Ocak ayından itibaren dikilebilir. Dikim mesafesi 3*3 veya 4*4 olmalıdır. Bu mesafelerde ve yaklaşık 20 cm derinlikte açılan çukurların dibine bir miktar yanmış hayvan gübresi konulup toprakla karıştırıldıktan sonra fideler dikilir ve sıkıştırılır. Dikimden sonra fidelerin üzeri toprakla kümbet şeklinde örtülüp etrafı çanak şeklinde açılarak can suyu verilmelidir. Usulüne göre dikilen fidanlar o yaz 1 m. ye kadar sürgün verebilir. Bu sürgünlerde 10-15 kadar çiçek tomurcuğu olabilir.Birinci yıldaki fidanlara yaz aylarının çok kurak gitmesi halinde su verilmelidir.Sulamada suyun gövdeye temasından kaçınılmalıdır. Ayrıca böceklere karşı ilaçlama yapılmalıdır.

KAPARİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ:

Kaparinin çiçek tomurcukları, mayıs ayı ortasından itibaren toplanmaya başlanır. Genellikle 10 mm'nin altındaki nohut şeklindeki tomurcuklar, toplama merkezlerinde %20'lik tuzlu suda ya da bir kat tuz, bir kat kapari şeklinde katlanarak muhafaza edilir.

Yurdumuzda pek bilinmeyen kaparinin kök kabuğunun idrar söktürücü ve kabızlık giderici bir özelliği vardır. Çiçek tomurcuklarında bol miktarda vitamin ve protein vardır. Yapılan bir çalışmada 100g. Çiçek tomurcuğunda kuru madde olarak; 67 mg. Fosfor, 9 mg. Demir, 24 mg. Protein,12 mg. Selüloz ve 2 mg. Lipid tesbit edilmiştir. Gıda, kozmetik, boya ve ilaç sanayinde kullanılan kaparinin yurt dışına ihracı genellikle salamura şeklinde olmaktadır. Konserve olarak hazırlanan kapari; turşu, salata, pizza üstü, balık ve av etleri yanında garnitür olarak yenilmektedir.